

DUÂ VE TEVEKKÛL

Profⁿ. Dr. Mustafa TEMİZ^δ

17.10.2017

“Kullarım **Ben**’i sana soracak olurlarsa, muhakkak ki **Ben** (onlara) pek yakınım. Bana duâ ettiği zaman duâ edenin duâsına **cevap** veririm.”

“Öyleyse, onlar da **Ben**’im çağırma **cevap** versinler ve bana **îman** etsinler. Umulur ki irşat (doğru yolu bulmuş) olurlar.”

Bakara Sûresi, âyet 186

“**Duâ**, mü’minin silâhudur, dînin direğidir. Göklerin ve yerin nûrudur.”
Hadîs-i şerîf

Giriş

İstemesini bilmek için, Allah’ı (CC) iyi tanımak lâzımdır. **İnsanoğlu**, **ilmi** ve **dindarlığı** derecesinde, **Allah**’ı (CC) tanımaya muvaffak olursa, **Allah**’tan (CC) istemesini de daha iyi bilir.

Duâ

Çağırma anlamında bir mastar olan, duânın **hakîkati**, kulun **Allah**’tan (CC), **mütevâzi** bir şekilde, **medet**, **yardım** ve **ihdimam** istemesidir.

Ezelde, duâyaya bağlı olarak, **takdir** edilen **isteklerin**, **duâ şartıyla**, olacağı gerçeğini, **göz ardı etmemelidir!**

Duâ, bir yakınlık vâsıtası olup, ibâdetlerin en üstünüdür ki, **bunu** Peygamberimiz (SAV) Efendimiz’in, ‘Duâ ibâdetin iliğidir (özüdür).’ **hadîsinden** anlıyoruz.

---

^δ. Pdf dosyalarında sayfa sonlarındaki **pdf**, **html** uzantılı ve diğer adresler tıkladığında, internetteki bu ilgili yazılara ânında ulaşılabilir.

^δ Yazar, **particilik taassubunu** reddeder, **Türkiye Gemisi**’nin batmamasının garantisinin, İslâmî istikâmet doğrultusundaki çalış-malarda olduğuna inanır ve bu nedenle İslâmî istikâmeti benimseyenlerin tarafındadır. Yazar hakkında daha fazla bilgilenecek isteyenler, aşağıdaki internet adresini **tıklayabilirler**:
[http://mtemiz.com/bilim/BHB%20GEÇTİ%20\(Yalnızca%20çocuksuz%2031.07.2015\).pdf](http://mtemiz.com/bilim/BHB%20GEÇTİ%20(Yalnızca%20çocuksuz%2031.07.2015).pdf)

Duâ, Allah'ın (CC) kudretine, her şeyden fazla, saygı duymaktır, insanın, bir nevî, yaratılış sebebidir. Onun için Allah'a (CC) 'her şeyden fazla saygı', en büyük makamdır!

Duâ, açık olduğu gibi, kinâye ve îmâ ile de olur. Dolayısıyla Allah'a (CC) **hamt** ve **övgü** arzetmek, duâyı da içine aldığı için, **Peygamberimiz (S-AV) Efendimiz:**

“Duânın en üstünü, ‘Allah’a hamdolsun’ demektir.”

buyurmuşlardır.

Günlük hayâta dikkat ediniz!

Duâyı önemsemeyenler, daha çok, **İslâm'ı, ibâdeti** ya da **mâneviyatı** önemsemeyenler arasından çıkmaktadır.

Bunlar, Allah'a (CC) yalvarmaktan, **O'nu** ululamaktan ve **methetmekten** kaçınırlar ama **örneğin** başka insanların kendilerini **takdir** etmelerine veyâ övmelerinde **can** atarlar.

Fiilî Duâ

Duâ deyince, **sakın**, sebeplerin terk edilmesi akla gelmemelidir! Sözlü duânın yanı sıra, **kişinin**, fiilî olarak da **çaba** göstermesi **gerekir**. Yâni duâ eden **insanın**, sebepleri **de**, yerine getirmesi gerekir **ki**, buna fiilî **duâ** diyenler de vardır.

Fiilî duâ, kişinin herhangi bir isteğine ulaşması için, elinden gelen her şeyi yapmasıdır. Meselâ hasta bir **kişinin**, sözlü duânın yanı sıra, **mutlaka** uzman bir doktora başvurması, kendisi için **faydalı** ilâçları kullanması, **gerekli** ise, hastahânedeki **tedâvi** görmesi, **hassas** bir bakım altında olması **da** gerekebilir. Tedâvi için, **duâdan** başka, bunların da yapılması gerekmektedir.

İşte! Sözlü duâya ilâve olarak, uygulanan, **tedâviye ilişkin**, bu **yol** ve **tedbirler**, birer **fiilî duâ** olur.

Çünkü her şeyi yaratan **Allah'tır** (CC). Ama **O**, dünyâda meydana gelen **tüm** olayları belli **sebeplere** bağlamıştır. **Dünyâ'daki** ve **Evren'deki** her şey, Allah'ın (CC) koyduğu, **kânun** ve **kurallara** göre işlemektedir. **Demek**

ki, evrensel **kânun** ve **kurallar**, *aslında*, Allah (CC) tarafından konan, *birer sebepler zinciridir*.

Dolayısıyla **kişinin**, *bu sebeplere uygun olarak*, gerekli tedbirleri **de** alması lâzımdır. *Bundan sonra, kişi, bunları etkili kılacak olanın, ancak, Allah (CC) olduğunu bilerek bekler.* Her türlü tedbirin arkasından gelen, *böyle bir teslimiyet içinde, Allah'a (CC) güvenmeye, tevekkül veyâ 'tevekkül etmek' denmektedir.*

Örnek Bir Duâ

Meğer **Hititliler**, ne güzel duâ ediyorlarmış!

Pastör'ün güzel bir sözü var.

O diyor ki:

*“Bizim asrımızın insanının **problemi**, kendisine ayıracak vakti **olmamasıdır.**”*

Bu nedenle, eski insanların, zaman konusunda, bizden daha şanslı oldukları akla gelebilir.

Ama hiç zannetmiyorum!

Baksanıza, **4000 yıl önce Anadolu** 'da yaşayan, **Hititliler**'in duâlarına:

“Tanrım beni yavaşlat!”

“Aklımı sâkinleştirerek kalbimi dinlendir!”

*“Zamânın sonsuzluğunu göstererek bu **telaşlı** hızımı dengele! Günün karmaşası içinde bana sonsuza kadar yaşayacak tepelerin sükûnetini ver!”*

*“Sinirlerim ve kaslarımdaki gerginliği, belleğimde yaşayan akarsuların melodisiyle **yıka**, götür!”*

“Uykunun o büyüleyici ve iyileştirici gücünü duymama yardımcı ol!”

“Anlık zevkleri yasayabilme sanâtını öğret; bir çiçeğe bakmak için yavaşlamayı, güzel bir köpek ya da kediyi okşamak için durmayı, güzel bir kitaptan birkaç satır okumayı, balık avlayabilmeyi, hülyâlara dalabilmeyi öğret!”

“Her gün bana kaplumbağa ve tavşanın masalını hatırlat! Hatırlat ki, yarışı her zaman hızlı koşanın bitirmediğini, yaşamda hızı arttırmaktan çok daha önemli şeyler olduğunu **bileyim!**”

“Heybetli meşe ağacının dallarından yukarıya doğru bakmamı sağla! Bakıp göreyim ki, onun böyle güçlü ve büyük olması yavaş ve iyi büyümesine bağlıdır!”

“Beni yavaşlat Tanrım!”

“Ve köklerimi yaşam toprağının kalıcı değerlerine doğru gönderme yardım et! Yardım et ki, kaderimin yıldızlarına doğru daha olgun ve daha sağlıklı olarak yükseleyim.”

“Ve hepsinden önemlisi:”

“Tanrım, bana değiştirebileceğim şeyleri değiştirmek için **cesâret**, değiştiremeyeceğim şeyleri kabul etmek için **sabır**, ikisi arasındaki farkı bilmek için **akıl ver!**”

Baksanıza! **4000** yıl önce **Anadolu**’da yaşamış olan, **Hititliler**, tıpkı bir mü’min uyanıklığıyla, ne güzel duâ ediyorlarmış...

Bence bu duânın **güzelliği**, zamânın yetmemesine değil **de**, günümüze göre, zamânın daha çok **değerine** ve o insanların, daha çok, **şuurlu** olduklarına **vurgu** yapıyor.

Sonuç

Görüldüğü gibi **tevekkül**, duâ ve fiilî duâdan sonra geliyor / gelmektedir. Duâ ve fiilî duâyâ başvurmadan, **sırf tevekkül işe yaramaz**. Olsa olsa buna **tembellik** denir, **değil mi?**

---

¹ Hititler’in Duâsı: *Milattan 2000 yıl önce Hititler’e âit kalıntılar içerisinde bulunan bir duvar yazısına âittir. <http://www.derinport.in/osmanli-ve-turk-tarihi-genel/17908-hitit-duasi.html>, <http://www.savassakar.com/index.php/hitit-duasi/>,*